

Порядплата

«РУСЛАНА» виходить:
в Австрії:
за чланий рік . . . 36 мар.
за пів року . . . 10 мар.
за чертв року . . . 5 мар.
за місяць . . . 170 мар.

За границю:

чланий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
за пів року . . . 8 рублів
або 18 франків

Єдине число по 10 сот.

РУСЛАН

«Вирнеш ми очи і думу ми вирешем: а не возьмем мы плоть і віри не возьмем, бо руське ми сердце і віра руська.» — В Руських псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о 5^{1/2} год. пополудни.

Редакция, администрация і експедиция «Руслана» під ч. 1. пл. Дембровського (Херувинни). Експедиция місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавсмана.

Рукониси звертає ся лише на попереднє застереженя.

Рекламації неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надсланим» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 сот. від стрічки.

Податкові пільги.

(X) В хвилі, коля загальна дорожня налягає на всіх важким тягарем, буде в суспільности мило принята вість про деякі податкові пільги. Так між иншими мають бути знов обнижені поштові, телеграфічні і телефонічні належитости, що очевидно доторкує ся головно висших і середних верств суспільности. Але й цукровий податок має бути обнижений, а через те подешевіє цукор, котрий став важною споживною потребою не лише широких міщанських верств, але вже й розповсюджує ся поміж селянством. Посольська палата має замір ухвалу австро-угорської угоди зробити зависимою від обниження цукрового податку, а тим способом сповнила би не лише важний обовязок супроти державної конечности але й вволилаб потребам ширших народних верств.

Міністер скарбу виказав сим разом незвичайну надвишку бюджетову 146 мільонів корон, отже й зовсім природно, що відзивають ся голоси, щоби для народного здоровля бажану споживу цукру піднести обниженєм цукрового податку. Справедливо вказувано на се, що зменшенє приходів наслідком обниження податку переогодом вирівналоб ся значним збільшенєм споживи. Міністер скарбу волить вправді ліпше синицю в жмені, як журавля в небі і длятого звертав бачність на се, що незначне обниженє цукрового податку не вплине на відповідне обниженє ціни цукру, а значнійше обниженє податку неможливе з огляду на державні финанси. Др. Лехер домагав ся обниження цукрового податку з 22 К на 16, а сему супротивив ся міністер скарбу, не заявивши до якого обниження було би правительство готове. Ще 5. жовтня 1906 заявив був міністер Коритовский в посольській палаті, що уважає потребу обниження цукрового податку оправданою і в пригідній хвилі се переведе. Тепер, коли більше як рік минув від часу єєго приреченя, а державний бюджет виказує таку велику надвишку 146 міль. кор., то вжеж хвиля тепершняя повинна бути найпригіднійшою для податкового обниження. Міністер скарбу вказує вправді на се, ще ся надвишка призначена на продуктивні цілі, алеж обниженє податку, котре причинить ся до подвигнення цукрового промислу, а крім того і відповідної галузи рільного господарства і до удешевлення важної споживи ширших верств суспільних, не може бути продуктивнійше примінене.

Навіть фискальні поводи не промовляють проти обниження податку на 22 корони. Статистика приходу з цукрового податку в Німеччині показує, що мимо обниження податку з 20 на 12 марок отже о 30% після заключеня бруксельської конвенції цукрової дохід з цукрового податку підніс ся о 40%. Побоюване отже із становища бюджетової рівноваги є зовсім безосновне і не повинно заважати в далекосяглій фінансовій політиці.

За те промовляють тепер якраз важні причини за таким обниженєм. Бруксельська конвенция захитана. Як в 1902, так і тепер будуть приневолені держави континентальні піддати ся волі Англії. Перед пяти роками грозила Англія, що наложить на цукор инших держав карне цло, наколи не знесуть явні і тайні премії і не зредукують цла до висоти установленої конвенциєю. Се іменно приневолило континентальні держави приступити до конвенції, щоби не втратити англійської торгової. Найновійші переговори скінчать ся імовірно тим, що певний засіб преміюваного цукру буде можна з Росії впроваджувати до Англії також без карного цла. В заводових кругах побоюють ся, що наш цукровий промисл переогодом зовсім втратить бригійську торговицю а бодай у великій часті і над сим повинно австрійське правительство добре призадумати ся.

А тепер друга причина. Із спадщини з часів Бема-Баверка лишила ся нам т. зв. надтакса. Угорське правительство в останних угодових переговорах обставало на своїй умові, котрою в користь Угорщини заведено цлову лінію, оно обставало при тим домаганю, хоч дотичне у слові, іменно контингентованє відпало. Мадяри переперли своє домаганє, а хоч Австрия спасла ще певне число свобідної від надтакеи достави цукру до Угорщини, то можна скорше говорити про обмеженє як про розширенє вивозу нашого цукру до Угорщини. Нема сумніву, що угорське правительство пособлюванєм свого промислу цукрового доведе до того, що австрійський цукор не буде йшов поза білочервоно-зелені стовпи границі.

Політика фінансова, яку веде ся не з дня на день, а підготовляє підвалини до будучого економічного розвитку, повинна добачати сі небезпеки. Наколи не має занепасти і змарніти цукровий промисл, котрий двигнув ся з підмогою держави, наколи широка управа бураків, котра на великих просторах принесла добробит хліборобам, не має упасти, а мільонові доходи не мають марно пропасти, то треба задалегідь подумати, щоби

убиток у вивозі цукру за границу був покритий споживою в краю, а се можна осягнути обниженєм цукрового податку, щоби довести до ціли приступної для широких верств народних.

Не треба забувати про рух, який проявив ся тепер проти дорожні споживних плодів. Промисловці напірані з долини, і гноблені тягарями з гори, всеж таки сего року поправили плати своїм робітникам. Отже й держава обязана дати пільги широким верствам робітників, наколи лучає ся до сего нагода і спромога. Колиб правительство обнижило цукровий податок після внесеня д-ра Лехнера, сповнило би своє приреченє і дало би суспільности ті мільони, котрі від 1903 р. оцадило на преміях. Угодова комісія, котра радить над догвором заключеним між обоійльними правительствами, має не дуже вдячну задачу, бо з великим трудом довершений догвор не може бути змінений, чи там поправлений. Але члени комісії мають спромогу не в угоді, але через угоду перевести бажані для суспільности пільги. Тут не входять в гру національні і політичні ріжниць, суперечности між промисловцями і хліборобами, між капіталістами а робітниками. Обниженє цукрового податку, а з тим і обниженє ціни цукру зможе винагородити не одну некористну постанову австро-угорської угоди.

Письмо з Відня.

(Наради в справі дневникарства на катол. вічу).

(—ий) Як перед двома роками, так і тепер головна бачність учасників катол. віча звернула ся на наради в справі дневникарства і зовсім оправдано, позаяк сегодня бачимо, що дневникарство є могутною силою, котра може вдіяти багато добра для розвитку і поступу суспільности, але лихе дневникарство може заподіяти необчислимї шкоди, як се бачимо найкрасше посеред руского народу. Тимто і наша суспільність повинна покористувати ся досвідом, який зробили инші і у себе подумати поважно про сию справу.

Референт, головний редактор Швехлер у своїм рефераті про пособлюванє християнського дневникарства, зазначив, що питанє про пособлюванє христ. дневникарству вже рішенє, осягнено великі успіхи, а тепер ше розходить ся о те, щоби розпочате діло поглибити, бездійних і байдужних оживити і заохотити до участі. З великим теплом представив референт положенє христ. дневникарів і розкрив тут неодну болючу рану.

Пориваючою промовою і рішучістю одушевив зібраних о. Кольб, котрого слова загрили би і камінне серце. Він вказав на незвичайні заслуги товариства Пія в тій справі. О. Гостець просив, щоби німецьке дневникарство по-соблювало катол. Словінцям, а кн. Ліхтенштайн зазначив заслуги катол. шляхти коло успішної діяльності Півного товариства і вказав на шкоди, які заподіває моральності ліберальне дневникарство.

Головний редактор «Reichspost» др. Фундер висловив вдяку товариству за пособлюване христ. дневникарства, котре тим способом значно розвинуло ся і звістив, що протягом кількох тижнів Reichspost буде виходила в об'ємі N. fr. Presse а також що до змісту буде значний поступ. Товариство заслужило ся вельми около зближення національно, політичної суспільно ріжних собі людей, а також навчило суспільність цінити дневникарську працю християнську.

Редактор Vaterland-у Зіберц висловив бажанє, щоби тисячі християн, котрі доси стояли з боку, пособляли змаганням христ. дневникарства, щоби можна іти навзаводи з противним ліберальним, масонським і соціялістичним дневникарством, а надія на силу христ. кат. віри і свідомости доведе до побіди.

Відтак ухвалено резолюцію внесену референтом:

Катол. віче австрійське витає з радостію заснованє христ. дневникарської організації яко сповненє нераз висловленого бажаня катол. віч і промовляє за найдальше ідучим пособлюванєм сеї організації, котра між иншим витичила собі мету:

1. Управильненє справи соціяльної оцінки над христ. кат. дневниками і
2. дальше образованє дневниківів з підмогою устроюваня інструкційних курсів, уділюваня стипендій на подорожжя, устроюванє інформаційних поговірок, і т. д.

II. Віче висловлює товариству Пія подяку за уладженє прасового бюра, котре вже протягом короткого часу встановив зеднало собі великі заслуги около дневникарства і катол. руху і додає просьбу, щоби товариство спільно з дневникарською організацією виробило плян для дальшого вистаченя прасового бюра і при ній утворило заводову дневникарську школу.

Як причиняє ся товариство Пія до пособлюваня христ. дневникарства, можуть послужити доказом деякі числа що до складок зібраних на ті цілі.

Ст. Пельтен зібрав за 20 місяців 22 147 К. Лінц 30 646 К. Солногород 25 147 К. Форальберґ 14 654 К. Цельовець 4 366 К. Градець 26 096 К. Берно (що йно уконституоване) 1 000 К.

Отсе може і нашій суспільности послужити взором достойним наслідованя. Але треба праці і рухливости.

Найболючіше місце...

(Письмо з Золочівщини).

Останніми часами почали одиниці з нашого духовенства виступати в «Ниві» в цілім ряді статей з проєктами всіляких реформ, які належало би завести так в самім нашім внутрішнім церковнім життю, як в церковнім законодавстві, як також в доведеню нашого обряду до однообразности. Ба навіть пішла дискусія над питанєм «хто ми є?» себ-то, як властиво повинна Церква нашого обряду тут в Галичині називати ся. Всі ці питання, порушувані ш. авторами безперечно

і важні і цікаві і пекучі і повинні би викликати широку дискусію. Всі они ціляють в неоднє болюче місце наших хиб та недостач.

А я сьогодні хочу доторкнути найболючішого місця і хоч з гори знаю, що сильно заболить і викличе багато зойку та лементу, так щож робити... такий вже слухний час прийшов, що довше ждати годі.

Чому в нинішню хвилю, коли на цілому просторі нашої землі передіза кордоном і на колоніях Нового Сьвіта всі друковані і писані публікації на нашій мові появляють ся однообразним правописом, лише виключно письма наших духовних урядів Ординариятів і Консистерій і їхні офіціальні публікації як щематизми, посланія і Епархіяльні Відомости виходять в перестарілій, полатаній псевдо-етимольогічній одежині.

Ось вам се страшне питанє. Правда, дуже заболіло. Нічого, нічого, переболить, минеть ся і дасть Бог, виїде на здоровля. Що найбільше деякі газети, яким леда день не стане вже концепту на перемелюване «восхваленій нашему доблестному послу д-ру Маркову» мати муть на який тиждень-два тему до вступних статей під заголовком: «Украинское посягательство на нашу русскую Церковь».

Але годі! Настала пора, в якій почали вияснювати ся всілякі ідеї і гадки, які давнійше соромливо прикривано смовквиним листком. Нині справи ставляють ясно, називаючи їх по імені, тож і я ставлю своє питанє ясно без ослони. А що справді всьо виясню досить хронологічно двома-трома словами представити, як факти уложили ся.

Московского велитня на глиняних ногах соромно побив Япанець. Царство тьми і когута придавлене мусіло присмирніти. Вийшла «куца» конституція». Наш український народ зискав бодай тільки, що славний царський указ з 1876. року провалив ся крізь землю на віки — українське слово за кордоном могло свободнійше відотхнути. На російській Україні почали зявляти ся перші ластівки рідної печати, часописи, брошури, книжки. Між обома частинами нашого народу виявилася сильнійша виміна гадок. Обі частини почули ся одною і тою самою одиницею. Розумієть ся, що новонароджена печать і розпутана література російської частини нашої нації вважала відповідним приймати для однообразности сей правопис, який в Галичині від давна був в уживаню¹⁾, а який від 15 років здобув собі загальне право горжанства. По оба боки Збруча ідея українства скріпила ся. Та об'єднательна бюрократія Росії налякала ся відживаючого велитня і яла вести з ним борбу. А видячи, що на українській Піємонт-Галичину не мають вже впливу свободи законів і беззаконій російської імперії, а жива струя звідтам раз-враз перепливати ме Збруч, кинула за кордон більш переконуючим і звінкішим аргументом та знаючи, що там в Галичині має добрих союзників на два боки, які допоможуть нищити українство, в такій збруї виступила до борби.... І всьо пішло битим шляхом. «Доблестный нашъ посолъ д-ръ Марковъ» в парламенті плюнув рідній Мамі в лице... проголосив себе і своїх одномишленників Москалями. Справа від-

разу вияснила ся. Замість давних двох партій, які невинненько називано «твердими» і «м'якими», або льояльно «старорусинами» і «молодорусинами», або острійше «москвофілами» і «українофілами», маємо тепер в Галичині дві окремі нації: українсько-руську і московську з тою ріжницею, що до українсько-руської належить весь народ і велика більшість інтелігенції а до московської менша часть інтелігенції і безкритичні жмінки обаламучених селян.

Що сей боляк московства в нашій галицькій суспільности, якому аналогічного приміру нема на цілім просторі землі, ще не належить до історії, винні на мою думку отсі три причини: 1) Що ми надто довго вважали москвофільство лише фракцією нашого національного організму, з якою можна на багатьох точках годити ся і спільно працювати і як місток до поєднаня чи переловленя їх на свій бік вживали довгі часи т. зв. етимольогічного правопису, бо ніби він подібний до московського і не буде їх так дразнити. 2) Що ми in gratiam москвофілів за довго уживали на означенє нашої нації прикметника «русский», який для нас, як звісно, має лише значінє історично-династичне, а який для Москалів став загально в св'іті прийятою назвою їхньої нації. І се були два коники, на яких наші домородні Москалі могли вигідно їздити і під покривкою подібної одежини (правопису) і подібної майже тожної назви (русский—русскій) могли перепачковувати в нашу суспільність свої ідеї. 3) Що як раз в наших церковних кругах в давнійші часи чи то з якогось аристократизму чи консерватизму силувано ся до сотвореня осібної урядової мови, яка би ріжнила ся від мови простолюдина, а в яку впихано чим раз більше слів церковно-славянських. З сього виробила ся так звана тарбарщина, або як то пзнійші москвофіли казали «галицко-руское нарѣчє». Те «нарѣчє» далі-далі яли підсичувати словами чисто московськими і з такого «столпотворенія» виробила ся згодом отся милозвучна мова, якою печатали ся всілякі органи в роді «Слова», «Пролома» і всіх зго потомків.

Ся третя причина була чудесним параваном для наших домородних Москалів, бо всюди заслонювали ся ним, що буцім то Церква з ними тримає та що они одні вірні сини «св. русской Церкви». А ще ликованю їх не було кінця-міри, коли по введеню фонетики до шкіл і урядів появило ся в АЕпархіяльних Відомостях спільне оповіщенє наших Преосв. Ординариятів під датою 22. XII. 1892. Ч. 1139/орд., що Ординарияти і Консистерії мимом заведеня фонетики на далі будуть вживати т. зв. етимольогію «позаякъ та (етимольогія) ест вѣковымъ уживаньемъ освящена (і) не зрываетъ союзъ съ Церквою»¹⁾ і т. д.

І той нефортуний висказ: «не зрываетъ союзъ съ Церквою» дав товчок московському політичному товариству «Русская Рада» до агітації ніби то під покришкою ратованя св. Церкви за збиранєм підписів до цїсаря, щоби скасував «введеніє заграничной (sic!) фонетики въ русскихъ школахъ Галичины»²⁾. І таку петицію они справді вислали під датою 12. н. ст. I. 1893 р.³⁾

(Дальше буде).

¹⁾ АЕп. Вѣд. 1892 стор. 164.

²⁾ Петиція до Монарха. — Накладомъ Общества «Русская Рада» въ Львовѣ 1892/3.

³⁾ Находить ся в архіві міністерства просвѣти. — Ред.

¹⁾ Галичина прийняла вже за Марк. Шашкевича фонет. правописъ, в 60-их рр. XIX ст. Кулішеву, котру опісля в дечім змінив Київський Відділ Геогр. Товариства. — Ред. Рус.

Просимо відновити передплату.

Новинки.

— **Календар.** В п'ятницю: руско-кат.: Матея еванг.; римо-кат.: Сатурніна. — В суботу: руско-кат.: Григорія новокес.; римо-кат.: Андрея ап.

— **В справі будови великої бурси „Руского Товариства педагогічного.** Недавно розіслав Комітет будови сеї бурси просьби до всіх наших рад громадських о запомогу на сей приют для нашої бідної молодіжи Доси прислали: громада Красів зі складок 22 К, Вербів коло Підгазць, Креховичі, Городиславичі по 20 К, Надітвичі 15 К, Воскресінці 14-30 К, Дулибів 11 К, Жуків, Монастирець коло Журавна, Дашава, Пороги, Воля мигова по 10 К, Новошини 8, Тлусте село і Вериві по 5 К, Красів 10 К, Шманьківці 20 К, Славско 5 К, Викоти 20 К, Сілець бенк. 10 К, Лопушна 5 К, Ліщини 6 К, Дмитровичі 5 К, Соколе 10 К, Любича князі 25 К. Окремо зазначаємо, що громада Березовиця велика в тернопільській повіті прислала на сю ціль 25 К, а крім того вложили ще чесні радні громадські 13-80 К, іменно: Й. Копит 2, Дебельський Д. і В., Степин Д., Михайло, Николай, Олекса, Червієвський А., Скворонський О., Калат А. по 1 К, Волинець М. 50 с, Таралата С. і Кручовий І. по 40 с., Задойони В. 30 с, а Важивів В., Запаржоний В., Івашків Н., Керничний С., Бидловський і Новак С. по 20 с. Комітет має надію, що в многих громадах ідуть наші чесні радні за приміром Березовиці великої. В одній громаді знайшовся великодушний селянин, що хоч сам не багатий, позичив нам на будову 500 К. Честь ему за се і вдячність від молодих сердець! Шануючи его волю, не можемо на жаль подати его імені до публичної відомости. — Всім чесним Радам громадським, що памятають про нашу молодіж, складає головний Виділ тов-а щирю подяку, а інші просять, щоб і пішли в слід за тими, котрі так скоро перші прийшли нам з підмогою. Тепер розсилає ще Комітет подібні просьби до наших брацтва церковних і має надію на щедрі підмоги від них. Колясь на нашій Русі-Україні брацтва церковні самі закладали і удержували школи і бурси; нехай же і теперішні брацтва не покажуться гіршими від давніших, а прийдуть бурсі з помочю в прикрий годині. Що вард дає своїй молодіж — собі дає, бо яка молодіж, така й будучність народа. — *Комітет.*

— **Дбаймо про руску штуку!** Пишуть нам: Одиноким ширшим тереном, на котрім би штука кисти і долота могла у нас, при знайній галицькій мізерії, який такий приют знайти, се хіба наші великолінні будівлі церковні, яких що раз то більше стає на цілій просторій галицькій Україні-Русі, та жаль, що часто украшають їх різьбами і образами наших доморослих самоуків, або сироваджуваними шаблонними „кавалками“ з Чех і Монахова. Гарний і величавий, межі рускими церквами доси найбільший так об'ємом як і виглядом храм в чистім стилі ренесансовім, критий міддю, станув в самім середмістю в Сокалі, коштом над 200.000 К, без конкуренції а виключно дорогою приватних складок і жертв, заходом місцевого пароха і мітрата о. д-ра Левіцького. Фронт того храму з величавим портиком, колонами дорійськими, украшають три фігури з каменя поляньського, долота нашого молодого і здібного артиста-різьбара п. Григорія Кузневича, представляючі Христа Спасителя і двох Апостолів св. Петра і Павла. Кожда з тих фігур величини трьох метрів, виконана високо-артистично, кожда повна життя і смаку, віє духом їх високої задачі і — посланництва, особливо же св. Павло представлений яко Апостол народів в хвили проповідання слова Божого знаходить повне узв'язує з кожного переходячого. Укінчивши з найбільшим успіхом кор. академію штук красних в Римі, працював п. Кузневич довгі літа у перворядних артистів в Римі і Флоренції і не змарнував свого талану даючи доказ зрозуміння правдивої штуки хочби і в сих своїх працях, як медальоні пок доньки п. посла д-ра Олесницького, алегоричній фігурі прив'язаній до промислового музею у Львові, памятнику пок. Ст. Щепановського на Личаківським цвинтарі і інших. Узглядняючи і над вираз умірковані ціни, які при всяких роботах різьбарських з каменя, мрамору і дерева ставляє, радіємсьмо сего члена нашого „Руского товариства для розвою штук красних“ (де і адресувати належить) як найширшим кругам в евентуальній потребі поручати. — *П. Р.*

— **Процес проти Сенкевича** за обиду чести рускої академічної молодіж — відбуде ся імовірно в січні перед судом присяжних у Відні. Сенкевич доніс судови, що явить ся на розправі. Слідство в тій справі вже скінчене, а акт обжалованя обнімає 20 сторін.

— **Вдова по перськім шаху** переїхала вчора вночі через Львів до Відня в товаристві князя Наср-Едді-Міржи і 16 осіб з двірської дружини. З Підволочиск прибула она окремим

поїздом, який їхав замість особового, що приїздить до Львова о 10-30 вночі. Особовий поїзд приїхав о пів години пізнійше. На стрічу єї виїшло лише кількох дневниківів, котрі цікаво глипали очима у заслонені вікна сальонки, де спала пані шахова. Замість неї могли побачити лише евуха в сусідній переділці.

— **Поворот з Америки.** Упадок фабричного промислу в Зєдин. Державах підорвав зарібкову еміграцію з Європи до Америки. Робітники лишені праці вертають до Європи тисячами. Ось що показують числа. З Нового Йорку повернуло до Європи робітників: Дня 1. падолиста 1.014, 2—1.223, 3—1.378, 4—1.400, 5—1.095, 7—2.118, 14—1.600, 16—4.000, 21—2.000, 23—3.300, 24—2.000, а дня 26 с. м.—2.200 робітників. Разом 22.328.

— **Нагороди Нобля.** Мирову нагороду Нобля має сего року дістати Віліям Стеад, провідник мирової ліги в Англії. Стеад має 58 літ і є дневникаром. За працю в області медицини дістане нагороду париский професор Ляверан, за доследи над багнистою пропасницею. Голландські часописи заперечують чутку, що нагороду з хемії має дістати Крукс.

— **Жид бурмістром міста.** Ернесто Натан, жид, якого предки походили з Англії, став вибраний бурмістром Риму. Натан є масоном і довгий час був великим майстром масонської льожі Великого Сходу. Видко, не лише у нас жида взяли верх, але і деінде, де можна би сподівати ся, що люди є розумнійші, покляняють ся жидівському тельцеві.

— **Яке їхало — таке здибало.** Париж буде мати небавом російський театр — доносить берлинська „Börsen Ztg“. Париж показав ся дуже щедрим для російських шумовин акторських, котрі не могли вже найти признання у своїй вітчизні, і віддає їм на театр оден із заграблених костелів. В костелі висять всі образи, мальовила, свічнички — і все те має остати і підчас представлень. Сцена стане на місци вівтаря. Так безчестити св'яті місця потрафлять лише у Франції.

— **В берлинськім парламенті** заведено телефонічне полученє трибуни президента з дневникарскою реставрацією в парламенті і з бюром директора парламенту. Телефони є все отворені і тому кожду бесіду виголошену в парламенті чує директор в своїм бюрі і дневникарі в реставрації. Голос з телефону є так виразний, що домінує понад гамором, який звичайно є в реставрації.

— **Чек на 124 1/2 мільонів.** В суботу перед полуднем японський амбасадор в Льовдоні прийняв секретаря російської амбасади, котрий

Матеріяли до історії зносин Галичан з Буковинцями.

Ч. 83.

Лист із Воробкевича до Осипа Барвіньського, писаний 3/VI. 1868.

(Дальше).

Прочитай їх і напиши мені про них твої уваги. Особливо сподобалася мені „на бенкеті и мученице мила“ и поезія німецька. У усіх провіває духъ народний.*) Зъ Костомарова білше зкориставъ вінъ, якъ я, що дуже жалую, я дуже троха зъ тої гарної книжки читавъ, а вінъ навикъ (навіть) собі малий вітягъ зробивъ. Жалую за тою книжкою, тамъ бувимъ гарного матеріалу собі вібравъ.

За дві неділи може перевезися мій братъ ді Львова, може и я его туде провадити му

*) В листі переписані поезії Григ. Воробкевича: 1. Із сну здригну ся нераз. 2. Вечером дивлюсь на яснї зорі. 3. Здрімались ми на бенкеті. 4. Мученице мила, св'ята руска земле! і 5. Zuweilen noch, wie träumend, greif ich zu meiner Leier. Всі згадані руські поезії поміщені у „Поезіях“ Гр. В-а, виданих 1904 року. — *О. М.*

— лишъ про се тихо, щобъ нікто не знавъ. Зъ важнихъ приченъ, брате, мушу я п мій осевдонимъ перемінати.

А поки що цілує тебе твій щирій другъ
Исидоръ.

3. Юнія 1868.

Ч. 84.

Лист Олекса Барвіньського до Із. Воробкевича.

Шляхтинці,
Провідна Неділя (1868).

Христосъ воскресъ!

Мій Братіку милий!

Діставъ я на самъ Великдень Твоє любе письмо, писане въ страстний четвертъ, та тишився й сумувавъ надъ нимъ. Твої великанські кроки, що Ти робишъ щоденно на нашій убогій словесній ниві напередъ, нікого може такъ не тіпати, якъ мене, Брате мій щирій! Бо нікто певно не слідить за кожнимъ словомъ у Твоїхъ сердешнихъ поемахъ, якъ я. Теперъ кожне слово Твоє гарніше звучить підъ Твоїмъ перомъ, якось вони теперъ кладутця на папіръ якъ слідь. Та про те низше говорити мемъ. Але Твоя неустанна туга, що неначе гадюка обвилась коло Твого горячоготеплого серденька, не тішить мене. Я віри не

їму, щобъ той чоловікъ, що такъ весело дивився на своїй фотографії (котру я переславъ нашимъ любимъ Українськимъ патріотамъ), що такъ весело сміявся зъ Сергіємъ надъ тупоголовимъ, глуздоватимъ Амброзіємъ — теперъ запавъ у смутокъ и меланхолию. Нічого казати, що нашому поетові нема чого сміяти ся. Плакавъ Квітка, виражаючи міжъ люди безталанну свою Марусю, сумуючи випроважавъ Тарасъ своїхъ синівъ Гайдамаківъ и Федьковичъ заплакавъ надъ своїмъ Дезертиромъ, виставляючи сумну єго долю жовнярську, єго військовее безталання. Тай Ти, друже мій, брате, неразъ залився кривавими слізмами, згадуючи про недолю нашої нещасної Русі-України! Така то вже сумовита наша українська пісня, сумніша, ніжъ самъ смутокъ, жалібніша відъ найтяжшого жалю!

Та ще разъ прошу и молю Тебе, Брате мій, не бануй и не побивай ся, бо то Тебе зъ світа Божого зжене, а кому буде засмутити ся хочъ ріднимъ нашимъ словомъ за безталанну нашу неньку? Тоді хіба вона лишитця на поталу юродивимъ перевертнямъ, на посміхъ лютихъ ворогамъ!

Коли така доля постигла Твою любу Олену, то я не дамъ її пропадати. Відберу відъ Данила и виражу міжъ люде. Не страхай ся, щобъ я її не скоротивъ дуже.

(Дальше буде).

виплатив довжну суму Японії за удержане російських полонених під час останньої війни. Виплата відбула ся в сей спосіб: Секретар вручив японському секретареві в запечатаній коверті чек на 4,960,440 фунтів штерлінгів, 19 шилінгів і 6 пенсів, се є 124,511,024 35 К, разом із власноручним листом російського амбасадора, гр. Бекендорфа. Амбасадор по виході секретаря підписав чек і відслав его до льондонської філії банку в Йокогама. На шасте чек не буде платний золотом, бо се знова було би могло потрясти фінансовим сьвітом. Чек буде записаний яко вірительність Японії, платна російським правительством за посередництвом банку Берінга. Найбільший чек на сьвіт звучав на 275,121,875 франків, які Хіни видатили Японії яко воєнну контрибуцію.

— **Еміграція до Капланду і Наталю.** Заступник губернатора Капланду висказав бажане, щоби поучено як найширші круги, що в виду економічної депресії, яка тепер настала в Капланді, треба з ціло сили відраджувати виїзду до того краю людям, котрі бажать шукати занятя в тій колонії. Як довідує ся міністерство справ внутрішних, відносини в колонії Наталю (в полудневій Африці) уложили ся дуже некористно для імігрантів. Попит на сили робочі дуже підупав, особливо же внаслідок застановленя робіт залізничих і інших підприємств. Богато осіб вселякого звания потратило занятя і попали в нужду. Тому то і європейська іміграція до Наталю зменшає ся постійно і значно від 1906 р. а чужі поселенці вносять ся щораз громаднійше. Треба длятого остерігати перед еміграцією до Наталю. Особливо же хто не знає докладно місцевої мови, не знайде там ніякого занятя для себе.

— **З галицької Каси ощадности у Львові.** Від 15. серпня с. р. вістала піднесена процентова стопа від вкладок в галицькій Касі ощадности у Львові аложений з 3/6 на 4 від сто річно. Підвижка процентової стопи, яка супроти вкладкового капіталу 80 мільонів становить для Каси видаток більший о 320,000 К річно — може найти покритя лише при — по можности — рівночаснім відповіднім підвищенню процентової стопи від уділених галицькою Касою ощадности у Львові гіпотечних позичок на добра і реальности і позичок комунальних, в яких поверх 60% всего капіталу вкладкового є поміщених. Отже ухвалою Виділу Каси з 10. серпня с. р., якою підвищено процент від вкладок, заразом порішено підвишити процент від позичок гіпотечних на добра і комунальних позичок на 5 від сто, від гіпотечних позичок на міські реальности на 5 1/2 від сто річно.

Покликана до виконаня тої ухвали Дирекция мусить старатись, аби в випадках, в яких обовязок позичаючого до оплачуваня підвищеної процентової стопи в самім довжнім скрипті не був предвиджений, той обовязок був додатково прийнятий і табулярно з безпосередним першєвством по позичці забезпечений. — Додаткові декларації, яких взірці в тій цілі Дирекция на жадане видає, є в обостороннім інтересі в той спосіб уложені, щоби в разі дальших змін на грошевім торзі не потреба виставляти нових декларацій. З хвидею інтабуляції підвижки процентової стопи з жаданим першєвством Каса узнає за небуле виповідження позичок і признана за платний їх рештуючого капіталу, які одняко узасканє додаткових декларацій мають на меті.

Почуваємо ся до обовязку звернути бачність на стилізовані в тім змісті кінцеві уступки виповіджень і комунікатів супроти узнання за платні рештуючі капітали, аби виказати неправду чуток, які появили ся, внаше би гал. Каса ощадности виповідала позички задля якихсь інших причин. — Каса не лише не має наміру стягати позички, але як раз готова розложити їх на основі підвищеної процентової стопи на новий, довший час умореня, який дасть можливість задержаня амортизаційних рат в менше більше дотеперішній висоті.

— З поважанем: Галицька Каса ощадности у Львові: *Стройновский, др. Квятковский.*

Оповідістки.

— **Дальший репертуар руского театру в Станиславові.** (Сая Тов. ім. Моношка. Початок 7 1/2 вечер).

В пятницю дня 29. с. м. „Фавст“ опера в 5 діях а 6 відслонах Гунода. Виступ п. А. Гаєка.

В неділю дня 1. грудня пополудни о 3 1/2 „Чорноморці“ народна оперета в 3 діях; вечером о 7 1/2 премієра: „Житейске море“ комедия в 4 діях Карпенка-Карого.

Ві вторник дня 3. грудня „Галька“ опера в 4 діях. Гостинний виступ пані Ф. Лопатинської в партії Гальки.

— **Театр аматорів „Сокола“ у Львові.** В неділю дня 1. грудня „Украдене щастє“ драма в 5 діях Ів. Франка. Ціни місць як звичайно. Початок точно о год. 7.

— **Іменованя і перенесеня.** Львівский висший суд краввий переніс: старшого офіціяла канцелярийного в Чорткові Теофіла Грончиковского до Станиславова та іменував старшими офіціялами канцелярийними: Ів. Сьцьобловского, ведучого книги ґрунтови в Сяноці для Самбора і офіціялів канцелярийних: Алексія Дзюбу в Бережанах для Бережан, Ів. Рібнера в Дрогобича для Дрогобича, Мака Бравштайна в Снятині для Чорткова і К. Пашковского в Яроєляві для Галича, а ведучими книги ґрунтови Ігнатія Яновского, ст. офіц. канц. в Самборі; Вінк. Рубінгера офіц. канц. в Сятині для Станиславова; Мих. Дениса, нач. канц. у Львові для Коломні і Мих. Бубу офіц. канц. в Сяноці для Сянока.

Телеграми

з дня 28. падолиста.

Відень. Партия християньско-сусільна на вчерашнім засіданю ухвалила домагати ся як найскоршого обниження податку від цукру о 8 К, а пізнійше о дальших 4 К.

Берлин. „Berl. Tagbl.“ доносить з Лізбони, що з причини вікритя заговору з наміром детронізації короля, стереже королівську палату військо. Підозріних о заговор цивільних і військових арештують сотками. Вязниці переповнені. Вязнів визозить кораблями на море. Торговля підупала.

Одеса. Збір професорів унів. ухвалив знова розпочати виклади з днем 28. с. м.

НАРОДНА ГОСТИННИЦЯ

Готель, реставрація і казарня — ріг ул. Сикстускої і Косцюшка у Львові.

Приїхали дня 27. с. м.: о. Комаряньский, Серники горіш.; о. Калинич, Кукотин; Гаранюкова, Осталовичі; о. Дигдалевич, Корчів; Ярема, Добромиль; Дрималик, Тростянець; Панькова, Добрачин; о. Лучаковский, Орава; о. Коцюба, Зарваниця; Хацевич, Вибранівка; Кульчицкий, Богородчани; Веґнер, Львондон, о. Левкий, Ст. Самбір; Ковальська, Покровець; Скороп'ятій; Індішевский, Станиславів; Кушвір, Дрогобич; Чайковский, Самбір; Беаручка, Мости вел.; Андриянович, Бахор.

СОКІЛ *Литки* можна набувати в „Сокільськїм Базарі“ у Львові і *паперці* і у всіх торговлях вкраю.

„Псалтиря розширена“

в дусі християньскої молитви і пр. для ужитку церков. і молитвенного, поручена всіма трома Ординариями. — В оправі 4 кор., брошурована 3 кор. 50 сот. Висилає за попереднім присланєм грошій, або посліплатою: А. Слюсарчук, парох Рунгури, п. Печеніжия.

При закупні товарів просимо покликувати ся на анонси нашої часописи!

Colosseum
в пасажи Германів
при ул. Сонаяшній у Львові.
Нова сензаційна програма.
від 16. до 30. падолиста 1907.
Щоденно о год. 8. вечер представлень. В неділі і сьвята 2 представлень о 4. год. попол. і о 8. год. вечером. Що пятниці High-Life представленє. Бієти вчаснійше можна вибути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 5.
Працюйте і щазіть.

Вкладки ощадности на 4% приймає
Товариство вза много кредиту
„Дністер“
стоваришенє зар. з обмеженою порукою
у Львові.
Кожного дня (в годинах урядових перед пополуднем) можна кожду вкладку назад відобрати.
Позички уділяє Товариство „Дністер“ на 6% за інтабуляцією; на кошти покритя дахівками на 5%. Склада розкладає ся до 10 до 15 літ; при 30 ратах піврічних вносять сата амортизаційна (на капітал і відсотки) 5 кр. 08 сот. від кождих 100 кор. позички.
Парцелянти на купно землі можуть в „Дністрі“ получить пози ки під догідними услівями.
Членами можуть бути тільки чдени обезпечені в „Дністрі“.
З зисків уділив „Дністер“ на публичні добродійні цілі квоту 37,275 корон.
Стан 31. грудня 1906:
Вкладки 2,561,541 81 К.
Позички уділені 2,512,635 62 К.
Удлів членські 193,659 52 К.
Шні папери 138,534 20 К.
Фонд резервовий і інші 37,338 07 К.
Льокації 267,364 04 К.

Купуйте землю при парцеляціях!
Артист-маляр
Евген Турбацкий
Львів, ул. Пекарська ч. 43.
поручає ся при окрашенях церков; образи до іконостасів, історичні, портрети і т. д.
(10—?)

За пезну і добру льокацію поручаємо:
4 1/2% листи гіпотечні
4% листи гіпотечні
5% листи гіпотечні преміювані
4% листи Товариства кредитового земного
4% і 4 1/2% листи Банку кравового
4% позичку краву
4% облигації провінаційні і вселякі ренти державні
Ті папери продаємо і купуємо по найточнійшим курсі деннім.
Контора виміни
ц. к. упр. гал. акц.
БАНКУ
Гіпотечного.